

Nefndasvið Alþingis
b.t. umhverfis- og samgöngunefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

13. apríl 2012

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 106/2000, um mat á umhverfisáhrifum, með síðari breytingum, 598. mál

Samorku gafst líkt og ýmsum fleiri hagsmunaaðilum tækifæri til að skila inn umsögn um drög að frumvarpinu í nóvember sl. og enn er ástæða til að hrósa umhverfisráðuneytinu fyrir þau ágætu vinnubrögð. Líkt og stundum áður virðist hins vegar fremur takmarkað tillit hafa verið tekið til ábendinga í umsögn Samorku og er það miður.

Frumvarpsdrögin fela m.a. í sér að ýmis stærðarviðmið varðandi tilkynningarskyldu framkvæmda til Skipulagsstofnunar eru felld brott skv. ábendingum Eftirlitsstofnunar EFTA um ófullnægjandi framkvæmd umræddrar tilskipunar 85/337 EB hérlendis. Þá er lagt til að um þær framkvæmdir sem við breytinguna verða tilkynningarskyldar gildi einfaldari málsmeðferð.

Ljóst er að í mörgum tilfellum verður um verulega íþyngjandi breytingar að ræða fyrir íslensk fyrirtæki og stofnanir en almennt séð munu ekki vera forsendur til annars en að una því. Hér vísast hins vegar til samantektar í umsögn Samtaka atvinnulífsins (SA) til umhverfisráðuneytisins frá í nóvember sl., þar sem fram kemur að af 426 framkvæmdum sem tilkynntar höfðu verið Skipulagsstofnun frá árinu 2000 hafði einungis 21 verið talin matsskyld. Hér er í mörgum tilvikum verið að færa tilkynningarskylduna mun neðar en gilt hefur og því má ætla að einungis í algerum undantekningartilvikum muni þessar breytingar hafa í för með sér eiginlegar ákvarðanir um matsskyldu.

Áhersla er þess vegna lögð á að málsmeðferð verði einföld og skilvirk og er hér tekið undir þá tillögu SA, varðandi 4. gr., að ef þörf sé talin á að tilkynna framkvæmdir þá er lagt til að stofnunin tilkynni innan viku annað hvort að framkvæmdin sé ekki matsskyld eða þurfi að fara til frekari umfjöllunar. Berist slík tilkynning ekki fyrir það tímamark teljist hún ekki matsskyld. Þá ætti ekki að vera þörf á að kynna niðurstöðuna fyrir almenningi ef ákvörðun er tekin um frekari umfjöllun, enda kemur sú kynning í lok þeirra ferla.

Um 9. gr., 1. viðauka

Samorka vill benda á nokkur atriði varðandi 1. viðaukann í 9. gr. frumvarpsins, og er þeim hér raðað eftir númerum ákvæðanna:

Liður nr.	Ábending / athugasemd
2.06	Samorka gerir alvarlega athugasemd við að liðir i, ii, v og vi séu þarna hafðir í kafla 2 um námuiðnað. Borun eftir jarðhita eða neysluvatni á ekkert skylt við námuvinnslu, heldur er um að ræða sjálfbæra nýtingu auðlinda. Þessir liðir ættu því mun fremur heima í 3. kafla (um orkuiðnað) og 10. kafla (um grunnvirki). Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.
3.08	Hér er miðað við 66 kV spennu á loftlínunum vegna A flokks, en í tilskipun 85/337 er miðað við 220 kV spennu. Að mati Samorku ættu því einungis línur með 220 kV spennu að raðast í A flokk. Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.
3.24	Hér er miðað við 2,0 MW v. virkjunar vindorku, en í lið 3.07 er miðað við 2,5 MW v. vatnsafls- og gufuvirkjana. Eðlilegt væri að færa viðmiðið hér upp í 2,5 MW, til samræmis við lið 3.07. Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.
3.26	Samorka vísar hér til umsagnar Orkuveitu Reykjavíkur um drög að frumvarpinu þar sem bent er á að í texta tilskipunar 2009/31 EB (sem vísað er til þarna í tilskipun 85/337 EB) eru sett fram viðmið um geymslusvæði fyrir koltvísýring sem binda á í jarðlög og því eðlilegt að hið sama verði gert hérlendis, en ákvæðið ekki einfaldlega haft opið eins og drögin gera ráð fyrir. Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.
3.28	Hér gilda sömu ábendingar og um lið 3.26. Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.
10.16	Varðandi stíflur og önnur mannvirki til breytingar á árfarvegi og/eða miðlunar á vatni er hér miðað við 10 milljónir m ³ , líkt og í tilskipun 85/337, en jafnframt við að 3 km ² lands eða meira fari undir vatn. Þá viðmiðun er ekki að finna í tilskipuninni og leggur Samorka til að hún verði því fjarlægð hér. Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.
10.21	Hér er m.a. fjallað um lagningu áveitu eða vatnsstokka „um langan veg“, en skilja má af athugasemdum með frumvarpinu að sú vegalengd túlkist sem 13 km eða meira, út frá dómafordæmi Evrópudómstólsins. Hér væri væntanlega einfaldara að tilgreina einfaldlega umræddan kílómetrafjölda.
11.04	Hér er miðað við 50 þúsund persónueiningar varðandi skólphreinsivirki, en í tilskipun 85/337 EB er miðað við 150 þúsund persónueiningar. Að mati Samorku er ekki ástæða til að hafa þetta viðmið einungis þriðjung hérlendis og leggja samtökin til að viðmiðinu verði breytt í 150 þúsund persónueiningar. Á þetta var jafnframt bent í fyrrnefndri umsögn Samorku um drög að frumvarpinu.

Náttúruverndaráætlun ekki með lagalegt gildi, um 10. gr.

Í 10. gr. er gert ráð fyrir að tiltaka að verndarsvæði í skilningi laganna taki m.a. til náttúruverndaráætlunar og svæða á náttúruinjasrá. Samorka gerir athugasemd við þessa breytingu og benda samtökin á að skv. lögum um náttúruvernd nr. 44/1999 teljast svæði sem ætlunin er að friðlýsa ekki til verndarsvæða (sbr. d-lið ákvæðis til

bráðabirgða IV). Hér verður því að miða við endanlegar ákvarðanir um friðlýsingu svæða en ekki stefnu stjórnvalda um friðlýsingar sem ekki hefur orðið af. Ennfremur telja samtökin að tilvísun í náttúruminjasrá hafi ekki sérstaka þýðingu í þessu sambandi.

Að öðru leyti vísast til umsagna einstakra aðildarfyrirtækja Samorku.

Virðingarfyllst,

Guðstaf Adolf Skúlason
aðstoðarframkvæmdastjóri